

Незламний дух українців у жорнях Другої світової війни

Новий історичний роман Ганни Ткаченко «Спалені мрії» гідний стати на один щабель із кіноповістю Олександра Довженка «Україна в огні».

1944 рік. Чернігівщина. Мар'яна мріяла про щасливе майбутнє зі своїм чоловіком та дітьми, однак безжальна війна знищила їхні надії. Чоловік так і не повернувся з фронту, зник безвісти. А на руках четверо дітей... Вони й досі пам'ятають звірячу жорстокість ворога: за двох своїх фашисти вбивали тисячі, а потім палили села вщент. Коли ж партизани свідомо не йшли на допомогу! Безжальний вогонь забирив не лише життя — навіть мрії тих, кому вдалося врятуватися...

Дівчина несміливо підійшла і дивилася то на діда, то на Мар'яну.

— Не впізнаєте? — не витримала сама. — Мар'яно, невже я так змінилася з тих пір... — Вона м'яла в руках пілотку, не наважуючись сказати щось дуже важливе. — Я свою дитину у вас... — хотіла сказати, що залишила, але то була б неправда, а сказати слово «кинула» ніяк не наважувалася. — Я... Надя, — мовила нарешті, опустивши голову, вона чекала страшного вироку, до якого готувалася не тільки в дорозі, а починаючи з того часу, коли пішла із села проситися на фронт...

Жінки завмерли від побаченого... Деякі стали перешіптуватися, нагадуючи одна одній про дівчину, яка кинула в селі нагуляну на війні дитину, і мало не показували на неї пальцем.

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-0224-5

9 786171 202245

ГАННА ТКАЧЕНКО

Спалені мрії

*Моя доля —
моя воля*

ГАННА
ТКАЧЕНКО

Спалені
мрії

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

Спалені
мрії

ГАННА ТКАЧЕНКО

Спалені мрії

РОМАН

ХАРКІВ **КЛУБ**
2016 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЯ

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)
Т48

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Тетяна Коровіна*

ISBN 978-617-12-0224-5

- © Ткаченко Г., 2015
- © DepositPhotos. com /
cat_arch_angel, PinkPublo, 2016
- © Книжковий клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ви-
дання українською мо-
вою, 2016
- © Книжковий клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ху-
дожне оформлення, 2016

Не гарячись! Ти думаєш, уже все
скінчено. Не так просто. Це народ...

Час інший, а народ той же.
Я вивчив його історію.
Їх життєздатність і зневага
до смерті безмежні.

Їх не можна підкорити...

*О. Довженко.
Україна в огні*

РОЗДІЛ 1

1

— Якби ж знати, що діти в достатку житимуть, якби знати... Заради того все можна знести. — Мар'яна зажурено хитає головою. — А його позаду... ой як багато! — Вона не любить переглядати минуле, але й відсахнутися від нього не може. — Тепер тільки б до перемоги дожити. — З такої думки починається кожен день і нею закінчується. — Та чи довго ще чекати? — Їй часом здається, що терпіння вже зовсім не вистачає. І нема їй за що схопитися і на що опертися. Може, давно пішла б в інший світ, але й думку таку не пускає у свою голову, бо мусить виростити дітей.

Погляд довго блукає хатою, а спинившись на іконах, що висять на покутті, завмирає. Усе частіше так буває — тільки сама в хаті, так і закам'яніє від думок. Якби хтось озвався до неї в таку хвилину, вона б його не почула, бо тут лише її тіло, а сама — далеко звідси. Тікають від цього життя навіть думки, аби хоч трохи десь відпочити. Радіють, коли знайдуть Федора чи неньку з татком, а вже коли потраплять у босоноге дитинство, то й не вибратися звідти так швидко. А як прийде вона до пам'яті, аж стрепенеться, пригадавши, хто вона, як живе і в який час.

— Зима насувається, а й полінця дров у господарстві нема, — тільки проказали вуста, як скорбота знову почала її хитати. — Ось виростеш і козаком станеш, тоді все в матері буде — тепла черінь, на якій усі кісточки, застуджені за життя, вигріються, смачний борщ із м'ясом, вареники зі сметаною — їж скільки душа забажає, валянки биті й кожушок легенький, хустка тепла, будинок просторий, щоб усі діти та онуки в ньому помістилися.

Аж світлішим ставало її обличчя, неначе все вже збулося, навіть випрямилася зігнута спина, розправилися стомлені плечі та якийсь невидимий вогник запалив її очі, але на мить...

— Хіба це так багато? — По хвилі важко зітхнула, коли знову думками повернулася у свою хату. — Та й самі ми все це зробимо, дали б нам тільки таку можливість. Хіба ж це справедливо, коли людина все життя працює й не має навіть необхідного? Землі під хатою багато, а ми голодні, ліси навколо стоять, а ми в холоді. — Знову її стомлений погляд, мов неприкаяний, пішов блукати хатою. Цього разу він спинився на дитяті. — Ой-йой-йой, синку! І що я таткові скажу, якщо ти помреш? Було двоє, а я й одного не зберегла... — пригадувала той день, коли народила двійню — одну живу дитину, а другу — метрву. — Відкрий оченята та засмійся дзвінко, як ти вмієш — на всю хату, — благала, вдивляючись у рідне личко.

Люляй, люляй, мій синочку,
Тато зробить забовочку,
Зробить шабельку кленову,
Та ще й коника гнідого,
Мама вишиє сорочку,
Люляй, люляй, мій синочку.

Мар'яна вже вкотре співала колискову своєму Ванькові, міцно притискаючи його до себе, аби зігріти своїм тілом.

— Татко тебе любив би, на плечах носив, на спині катав. Але чи побачиш ти його? Ось коли видужаєш, проситимеш і ти Бога, він обов'язково тебе почує, бо ти ще безгрішний. Проситимеш дуже, адже ви з татком повинні зустрітися тут — на землі. — Ледь посміхнулася та далі пригадала бабусину пісню:

Люляй, люляй, мій Іванку,
Завтра вбереш вишиванку,
Припнеш шабельку до боку
Та й поїдеш в світ широкий.

Замотувала його холодні ноги своєю старою, але теплою хусткою.

— Від учорашнього вечора жар не спадає. Холодно стало, а в хаті тепла не знайти. — Притулялася до його гарячого лобика своїми холодними вустами. — Віддала б своє, але де йому взятися в моєму тілі, інколи здається, що й кров у судинах замерзає, — проказала й сама налякалася. — Ти не слухай, хлопчику мій, я все одно виживу, і ти повинен вижити, — схилилася над дворічною дитиною. — Як не повернеться таточко, будеш при мені, бо ти найменший. Водички подаси хворій матері й на сонечко виведеш. А я сидітиму та квасоллю луцтитиму, рукам без роботи і на старості погано. — Умить пригадала свою бабусю, яка у валянках сиділа на призьбі біля хати. Старенька вже й не бачила нічого, а все просила дати їй якусь роботу. Дуже раділа, коли дитина якась підскочить, посмикає її та щось розкаже, бо в дорослих часу на розмови не вистачало. — Не залишай мене, благаю. З ким же я тоді доживатиму? — шепотіла на вухо малій дитині.

А в воротах кінь спіткнеться,
Син додому не вернеться.

Проспівала та й сама налякалася.

— Що це я? Дурне таке з язика злетіло. Ти теж хороший, хворів уже цілий тиждень, а босяка по хаті бігав. Щоправда, глядіти за тобою не було кому, бо ми то зустрічали, то проводжали. Коли й додому прибігли, то всі в роботі, яку по осені не переробити. А ти й зовсім зліг, навіть оченята закрив... — пригортала його до свого худого тіла. — Чи задумав мене біля себе тримати? Скучив, мабуть. — Гладила його голівоньку та знову цілувала в гаряче чільце. — І я тебе за роботою не бачу, не помітила, коли й виріс, — міряла його своїм поглядом. — Узимку тобі з клаптиків нову ляльку зроблю, а то й козака гарного, якого в жодній хаті не знайдеш. Коли стоятиме на покутті, тоді й діти здоровими ростимуть. Усе буде, як колись у батьківській, бо ми зовсім не такими стали — інше життя пішло — інші й люди: якісь мізерні, понурі, неначе їм байдуже, що навколо них діється. — А в тебе голова буде піднята, очі ясні, руки сильні, а сам хоробрий, як дядько Тимофій. І доживатиму я тоді в радості.

Її вуста розтяглися в щасливій усмішці, але також на мить. Збиралася й далі говорити, чому це люди такими стали і чому діти мусять іншими бути, бо вважала, що вони вже й за онуків гріхи спокутали. Але за вікном почулося шарудіння.

— Ой, мабуть наші повернулися. — Сама аж підскочила.

— Дядько Михайло з Уляною везуть дрова з лісу! — якраз за вікном кричала Горпина.

— Чую, чую, — озвалася Мар'яна, зрадівши. — Тепер у хаті натопимо і ти швидше видужаєш, — повідомила своєму Ванькові.

Вона обережно поклала дитину на полик, підправила подушку, уже на ходу накинула на себе куфайку й вибігла на той галас, а побачивши підводу, яку супроводжували жінки з їхньої вулиці, стала й собі придивлятися.

— Здається, піввулиці зібрав дядько Михайло. Мабуть, розпитують, де брав, — намагалася здогадатися. — Та ні, мабуть, просять і собі, а він не спиняється. — Одразу й тривога в її голосі з'явилася. — Дивіться, уже напали на нього і тягнуть наші дрова з воза! — показувала, тупцюючи на місці. — Ой лишенько! Чи бігти на допомогу, бо нічого не залишиться! — Не зводила очей з тієї підводи, схрестивши руки на грудях.

— Чого бігати? Люди теж печі не топили й худобі не наварили, діти, як і наші, на холодній печі спали, — спокійно проказала Горпина. — Не ходи лягтися, не бери гріх на душу. Нехай їде, уже що привезе.

Чути було, як дядько Михайло раз по раз хлиськає худу кобилу, яка мало не падає, як відганяє жінок, стомившись умовляти, як навіть на крик зривається його голос:

— Та відчепіться ви, Христом Богом прошу! Я ж не можу всім роздати, уже й так половина лишилася. — Блискав на всі боки своїми очима, але не сердився. — Скинув одній колоду та другій, то інші й дорогу загородили. Не бити ж мені їх! Зовсім люди совісті не мають, — говорив одне, а думав зовсім інше.

— Мар'яно, хоч ти зрозумій мене, немає і полінца на господарстві, — прикладала руки до грудей одна сусідка. — Карто-

плиння сире через дощі, горіти не хоче, сам дим у хаті. Дайте й мені колоду, хоч тиждень топити буде чим!

— Чому тільки тобі? Я теж у холодній сиджу, — протягувала руки інша.

— І я прошу, діти хворі, погрітися ніде, та й гарячого не їли два дні. Зжалься, дядьку Михайле! — плакала третя.

Мар'яна стояла мовчки і тільки дивилася на них. Так чекала дядька з дровами, а тепер не знала, як їх у двір завозити. Усіх розуміла, і всіх було шкода. Але що робити?

— Відчиняй! — нарешті дядько Михайло подав команду. — Заїжджати му. — Сам ще тупцював на місці, то на дрова зиркне, то на нещасних жінок. — Нова влада вже є, нехай вона й піклується про людей, а ці дрова не ваші, — вирішив по-своєму.

— Як сам не даси, то розтягнемо, — одразу й погрози почувся. — Останній раз просимо: дай як не по колоді, то хоч одну на двох чи хоч на один раз протопити, і на те згодні, — наполягали жінки, вже тримаючи кобилу за вуздечку.

— Та що ви в нього просите, хто вам дасть?! — почувся голос тітки Лисавети. — Отой конюх німецький, чи що?! — Знала, що Михайла в цю мить неначе блискавка вдарила. Самій аж здоров'я прибуло, ніби хтось у дядька забрав, а їй перекинув. — Ви ще в Сави попросили б! — кричала, поспішаючи й собі до їхнього двору. — Думаєте, раз приїхав з партизанами, то вже й герой? — Вона вже давно заробила на горіхи, але її ще ніхто не чіпав. — У нього вдома гори дров лежать. Собі давно заготовив, а ви без чоловіків, то так і сидіть. — Її ніхто не вчив, але вона й без того уміла перевернути все догори дригом.

Частіше люди не вірили їй, а цього разу таки прийняли брехню за правду. Зараз кололи своїми очима Михайла, а дехто вже уявляв, як жаліється своєму чоловікові після війни, а той, не роздумуючи, кидається на дядька з кулаками. У той час тітка Лисавета, спинившись, відхекувалась та раділа, що все в неї вийшло, як їй хотілося.

— Ах ти гадюка, так ти вже й за мене взялася? Нічого не виїде. — І дядько Михайло, схопивши в руку батога, погнався за нею, тільки шапка на голові підстрибувала.

Зрозумівши, що перестаралась, вона, мов на мітлі, югнула у свій двір, бо знала, що в цього дядька ще є сила в руках. Усе ж батіг її спобіг, коли вона відчиняла сіни.

— Ой-йой-йой! — зарепетувала від болю. А вже зачинивши двері та ляснувши засувами, заверещала на всю хату, аж на вулиці було чути.

— Михайле, спинися, не воруши гівно — ще більше воняти-ме, — кричала навздогін Уляна. — Вона завтра все перекрутить і скаже, що ти її вбивав, ще й своїх свідків приведе. Хто знає, чим тоді все скінчиться. Ходімо звідси, — тягла його за рукав, коли він уже збирався ламати сінешні двері.

— Краще з розумним загубити, ніж з дурним знайти, — почувся позаду і голос діда Сави. — Чи ти здурів? Чи збираєшся всім дурням рота затикати та батоном їх бити? Ти ж бачиш — вона провокує тебе, отже, щось хоче.

Заспокоївши гарячкуватого сусіда, вони поверталися до свого воза, біля якого вже не було нікого, крім Мар'яни та Горпини, та й ті мовчки дивилися на однісіньку колоду, що лишилася на возі. Мар'яна витирала сльози, а Горпина раз по раз знизувала плечима.

— Не лайте жінок і не множьте зла, — намагалася всіх заспокоїти Горпина. — Так і в голодовку було, — хоча й звикли не пригадувати ті роки, а візьме та й привидиться щось. — Хіба винні люди, що дожилися до краю — топити нічим і нічого не вродило.

— Картоплю напівгнилу витягуємо з мокрої землі, — підтримала її Мар'яна, — а воно вже й холоди не забарилися. — Йй теж усе частіше спадав на думку той тридцять третій. — Поки ще радість була — без пам'яті бігли солдат зустрічати, а потім знову те саме. Хіба ж можна все це витримати?

Вона все зиркала то на небо, то на людей, неначе хотіла спитати: Господи, чи ти оце бачиш, що тут коїться?

— Досить вам про дрова! Чи це вперше нам таке, дасть Бог, не замерзнемо зовсім. — Дід Сава рідко коли опускав руки. — Я вам про інше розкажу: у центрі села біля бувшої комендатури, кажуть, Голуба повісили. Чув, що то директор школи, агроном

Літературно-художнє видання

ТКАЧЕНКО Ганна
Спалені мрії
Роман

В авторській редакції

Головний редактор *С. С. Скляр*
Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Завідувач редакції *Т. М. Кукова*
Відповідальний за випуск *М. І. Коміна*
Художній редактор *Ю. О. Дзекунова*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *Т. М. Віланова*

Підписано до друку 04.01.2016. Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Мініон». Ум. друк. арк. 16,8. Наклад 8000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р.
www.tornado.com.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

Ткаченко Г.

Т48 Спалені мрії : роман / Ганна Ткаченко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. — 320 с.

ISBN 978-617-12-0224-5

Що минулося — не забулося... Війна увірвалася й у життя Мар'яниної родини: чоловік не повернувся з фронту... Самотня жінка мріяла, щоб хоч її діти побачили світле майбутнє. Та не судилося... Фашисти лютували особливо, коли їм чинили опір: зганяли людей мов худобу на бойню, убивали з кулеметів, сплювали живцем! У жахливому полум'ї зникали не лише села, але й надії на світле майбутнє! А партизани не поспішали на допомогу...

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)

- Олександрія, просп. Леніна, 77 (ТЦ «Гранд-Плаза», 2-й поверх), (05235) 7-15-50
- Артемівськ, вул. Радянська, 69 (ТЦ «Азов-Плаза», 2-й поверх), (0627) 44-90-99
- Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 5/13 (колишній універмаг «Дружба», 1-й поверх), (0456) 39-04-68
- Білогород-Дністровський, вул. Московська, 16-А (ТЦ «Рута-Плаза», 2-й поверх), (04849) 6-07-26
- Бердянськ, просп. Леніна, 35-А (ТЦ «DEL MAR», 1-й поверх), (06153) 3-48-40
- Бориспіль, вул. Київський шлях, 10-В (ринок «Зоряний», місце 103), (06153) 3-48-40
- Вінницьк, вул. Папаніна, 1-А (ТЦ «Квартал», 2-й поверх), (0432) 50-88-06
- Вознесенськ, вул. Синякова, 5-А, (05134) 3-20-19
- Дніпродзержинськ, просп. Леніна, 57-А (ТЦ «Фуршет», 1-й поверх), (0569) 53-42-26
- Дніпропетровськ, просп. Карла Маркса, 105 (ТЦ «Сільпо», 2-й поверх), (056) 770-00-55
- Дніпропетровськ, вул. Калинова, 9-А (ТЦ «Miriada», 1-й поверх), (056) 760-33-30
- Житомир, вул. Київська, 87 (ТЦ «Волак», 2-й поверх), (0412) 41-24-85
- Запоріжжя, просп. Леніна, 58, (061) 787-63-86
- Запоріжжя, просп. Металургів, 2-Ж (ТЦ «Рехордний», 0-й поверх), (061) 236-86-54
- Івано-Франківськ, пл. Ринок, 1 (ТЦ «Галерея Н», 0-й поверх), (0342) 72-58-32
- Ізмаїл, вул. Пушкіна, 47 (ТЦ «Електрон», 2-й поверх), (04841) 6-22-12
- Іюм, пл. Радянська, 7, (05743) 3-14-72
- Кам'янець-Подільський, вул. Данила Галицького, 11/3 (ТД «Максимум», 2-й поверх), (03849) 6-48-11
- Київ, вул. Велика Васильківська, 72 (ТЦ «Олімпійський», 3-й поверх), (044) 590-25-76
- Київ, вул. Райдужна, 15 (ТЦ «Фуршет», 0-й поверх), (044) 540-23-65
- Київ, вул. Маршала Малиновського, 12-А (ТЦ «Метрополис», 3-й поверх), (044) 500-62-73
- Київ, вул. Лукашевича, 15-А (ТЦ «Свропорт», 2-й поверх), (044) 461-94-82
- Київ, вул. Драгоманова, 29 (ТЦ «Центрум», 1-й поверх), (044) 502-18-96
- Київ, вул. Попудренка, 90/2 (ТЦ «Маяк», 3-й поверх), (044) 361-91-46
- Кіровоград, пров. Центральний, 3/1 (ТЦ «Плаза», 1-й поверх), (0522) 35-20-55
- Ковель, бульв. Лесі Українки, 18 (ТД «Бульвар», 2-й поверх), (03352) 5-21-40
- Конотоп, вул. Конотопських дивізій, 24-А (ТЦ «Маяк», 2-й поверх), (05447) 6-36-77
- Краматорськ, вул. Палацова, 23 (ТЦ «Прогрес», 2-й поверх), (0626) 48-97-87
- Красноармійськ, вул. Свердлова, 148, (06239) 2-00-48
- Кременчук, вул. Леніна, 15/42 (ТЦ «Мега», 2-й поверх), (0536) 72-97-65
- Кривий Ріг, просп. Гагаріна, 4 (ТЦ «Плаза-2», 2-й поверх), (056) 409-81-09
- Кривий Ріг, вул. Ватутіна, 39-А, (056) 409-60-75
- Лисичанськ, просп. Леніна, 117 (ТЦ «Лимон», 2-й поверх), (067570)-61-62
- Луцьк, вул. Рівненська, 48 (ТЦ «Фокстрот», 1-й поверх), (0332) 78-35-08
- Львів, вул. Братів Рогатинців, 15, (032) 235-50-12
- Львів, вул. Городоцька, 179 (ТЦ «Скриня», 2-й поверх), (032) 298-88-07
- Маріуполь, просп. Металургів, 64 (ТЦ «Єлизавета», 1-й поверх), (0629) 41-27-71
- Мелітополь, просп. Богдана Хмельницького, 24 (ТЦ «Пасаж», 2-й поверх), (0619) 44-83-49
- Миргород, вул. Гоголя, 147 (ТЦ «Мир», 1-й поверх), (05355) 5-06-08
- Ніжин, вул. Шевченко, 11-А (ТЦ «Фермес», 2-й поверх), (04631)90-10-2
- Николаїв, вул. Потьомкінська, 63/2, (0512) 47-58-43
- Нікополь, просп. Трубників, 14 (ЦУМ, 1-й поверх), (05662) 2-50-03
- Нова Каховка, вул. Паризької комуні, буд. 13, ТЦ «Центральний» (колишній «Дитячий світ»), 2-й поверх, (05549) 7-96-51
- Новоomosовськ, вул. Радянська, 34 (ТЦ «СП-Центр», 2-й поверх), (0569) 69-65-79
- Одеса, вул. Велика Арнаутська, 61, (048) 786-05-88
- Одеса, вул. Краснова, 17 (пл. Толбухіна), (048) 780-19-84
- Одеса, просп. Добровольського, 99, (048) 755-04-40
- Павлоград, вул. Карла Маркса, 84-А, (057) 752-65-92
- Первомайськ, вул. Революції, 34, (05161) 7-53-99
- Полтава, вул. Жовтнева, 50, (0532) 60-60-40
- Рівне, вул. Київська, 67-А (ТЦ «Арена», 2-й поверх), (0362) 64-26-37
- Селідове, вул. Карла Маркса, 10 (Будинок побуту, 2-й поверх), (06237) 7-00-34
- Слов'янськ, пл. Жовтневої революції, 3 (ТЦ «Фокстрот», 2-й поверх), (0626) 62-11-02
- Суми, вул. Соборна, 42, (0542) 77-17-12
- Тернопіль, вул. Перля, 3 (ТЦ «Novus», 2-й поверх), (0352) 43-12-76
- Ужгород, пл. Кирила та Мефодія, 3 (універмаг «Україна», 2-й поверх), (0312) 67-22-29
- Харків, просп. Маршала Жукова, 3-А, (057) 392-03-43
- Харків, просп. Гагаріна, 20-А (ТЦ «На Гагаріна», 2-й поверх), (057) 703-44-58
- Харків, вул. Академіка Павлова, 144-Б (ТЦ «Космос», 3-й поверх), (057) 720-12-29
- Харків, вул. Полтавський шлях, 144 (ТБЦ «Компас», 2-й поверх), (057) 720-10-33
- Херсон, просп. Ушакова, 35-А (ТЦ «Адмірал», 2-й поверх), (0552) 46-00-66
- Хмельницький, вул. Свободи, 73 (ТЦ «Фуршет», 3-й поверх), (0382) 72-66-51
- Черкаси, вул. О. Дашкевича, 26 (ТЦ «Сільпо», 3-й поверх), (0472) 54-04-47
- Чернігів, просп. Перемоги, 103, (0462) 65-32-31
- Чернівці, вул. Головна, 10, (0372) 58-72-44
- Шостка, вул. Карла Маркса, 24, (05449) 7-37-46

Замовляйте книжки будь-яким зручним способом

- за телефонами довідкової служби
(050) 1 13-93-93 (МТС); (093) 1 70-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

- на сайті Клубу: www.bookclub.ua

Надсилається безоплатний каталог

**Запрошуємо авторів, перекладачів,
художників, редакторів до співпраці**

e-mail: publish@bookclub.ua

Для гуртових клієнтів

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua